

MARTÍ DOMÍNGUEZ

La fúcsia de Fuchs

L'any 1722, un joveníssim Voltaire va visitar a Brussel·les el consagrat poeta francès Jean-Baptiste Rousseau, exiliat en el país veí per desavinences amb els ministres de Lluís XV. El vell poeta va voler llegir al jove admirador un fragment de la seua darrera obra, un treball de milers i milers de versos alexandrins, amb el qual pretenia rubricar tota la seua obra poètica, i que ben adientment havia titulat "Oda a la posteritat". Quan, amb veu tremolosa, va enllestir la lectura, i li va preguntar el parer a Voltaire, aquest, sorneguer, va remarcar: "Monsieur, no crec que aquesta oda arribe mai a la seua destinació!" A partir d'aquell dia, Voltaire va tenir en Jean-Baptiste Rousseau un dels seus enemics més declarats. I, tanmateix, és ben cert que el nom de Rousseau no ha arribat gaire a la —per dir-

ho així— destinació de la posteritat. Com a molt se'l confon amb l'altre enemic de Voltaire, Jean-Jacques Rousseau, i si algun dels seus llibres encara es ven és perquè un incaute lector l'ha pres com de l'autor de l'*Emile*. El temps li l'ha jugada ben amarga a aquest pobre Rousseau... Es tan prim el sedàs de la posteritat!

Ho pensava mentre fullejava l'esplèndida edició facsímil que l'editorial Taschen acaba de fer de l'obra de Leonhart Fuchs *New Kreüterbuch* (1543) (en anglès *The new herbal*). Fuchs fou professor de Medicina en la Universitat de Tübinga, on va cultivar un jardí de simples o plantes medicinals. Tant el seu fill, que estudiava a Itàlia, com altres corresponents d'arreu del món li enviaven llavors de les plantes més diverses, de tal manera que Leonhardus Fuchsius —com li agradava ser conegut— va anar

creant a poc a poc un jardí botànic realment excepcional. Era un home imponent, aplicat, assenyat, luterà, amant de l'obra ben feta. Per això, quan es va decidir a escriure un llibre sobre el seu jardí i a il·lustrar totes les plantes "fuchsianes" va triar els dos millors pintors de la ciutat: un per a realitzar els dibuixos, l'altre per a dur a terme els gravats. Els dibuixos havien de ser nítids, sense ombres, els colors havien de ser exactes, cada planta havia de pintar-se del natural, detallant-ne les estructures, indicant fins i tot la forma de l'arrel. No hi havia lloc per a la fantasia, per a la filigrana ni l'arabesc, tan sols per a la perfecció.

El resultat és un llibre insòlit, bellíssim, enlluernador, d'una exactitud científica impressionant: quatre-centes plantes alemanyes i un centenar d'estrangeres reproduïdes amb tota la cura del món! En la primera làmina apareix el retrat de Fuchs: entre les mans manté un tall de verònica, una planta molt estimada en la farmacopea del moment. En l'última làmina figuren els retrats dels dos pintors i de l'editor: aquella era una obra d'equip...

Sí, amics, com és de prim el sedàs de la posteritat! Perquè avui dia gairebé ningú recorda Fuchs. Si no fos perquè un botànic franciscà del segle XVIII, Charles Plumier, va batejar una planta tropical amb el nom del seu admirat predecessor... Són els rejocs estranys de la glòria: Fuchs mai no va conèixer la fúcsia! Ell, al capdavant, se sentia lligat a la verònica, una planteta molt germànica, molt discreta, de petites flors blaves. En canvi, avui tothom coneix aquesta fúcsia i el color llampant i imprudent de les seues belles flors, però ben pocs saben de l'existència d'aquest botànic. Així d'inaferrables són les coses de la posteritat... I si no, que li ho pregunten a aquell pobre diable de Jean-Baptiste Rousseau.

